

Posudek oponenta

Diplomová práce

Produkce barokních oper v ČR a Spojeném království

Autorka: Bc. A BcA. Barbora Veselá

Autorka si klade za cíl práce porovnat uvádění barokních oper v České republice a ve Velké Británii. V úvodních kapitolách se věnuje počátkům poučené interpretace staré hudby obecně, úlohou masmédií při šíření hudby, dále mapuje divadla a festivaly, které uvádějí barokní opery. Srovnává situaci v obou zemích v rozdílném lokálním, provozním, ekonomickém a sociálním kontextu. Součástí práce, a dle mého názoru je to část nejzajímavější, je kvalitativní výzkum prostřednictvím strukturovaných rozhovorů s dramaturgy českých operních domů. Diplomantka využila jednak podnětů a informací, které získala na studijním pobytu ve Velké Británii, ale také své osobní zkušenosti s interpretací barokní hudby jako hráčka na cembalo a

V úvodu autorka deklaruje, že provede komparativní analýzu problematiky uvádění barokních oper – z následného textu ovšem nevyplývá zřetelně, jaká konkrétní hlediska byla pro tuto analýzu zvolena – četnost uvádění, tituly, uvádění skladatelé, kontext, místo uvedení, návštěvnost, problematika produkce barokní opery, hledisko socio-ekonomické, organizační?

Práci by pomohlo lepší strukturování směrem od obecnějších informací k informacím konkrétním a větší zaostření na menší množství zkoumaných jevů, které vzhledem k rozsahu práce nemohly být rozebrány do hloubky, což vedlo k některým příliš zjednodušujícím tvrzením či vývodům. Názvy kapitol se v několika případech liší od obsahu, který následuje (kapitola 4.1 – Historie operních domů - historie je zmíněna jen okrajově, kapitola se zabývá spíše účelem operních budov, dramaturgií a jejich kapacitou, kap. 5 – Modely financování – pojednává spíše o počtech představení a návštěvnosti). Komparace v některých částech zcela chybí - např. kap. 3.2 – Úloha masmédií a šíření staré hudby ve Velké Británii, šíření staré hudby v ČR není zmíněno.

Za nejzávažnější nedostatek komparativní části práce považuji směšování pojmů operní dům, operní instituce a operní budova, operní festival, místo uvádění barokní opery a dále zavádějící název operní divadlo (například pro instituci Národního divadla, jehož operní soubor je pouze jedním ze čtyř souborů, které provozuje). Kapitola 5. velmi zjednodušuje a nepřesně popisuje problematiku financování divadel s operním provozem v ČR, Evropě a Velké Británii. Zcela nepřesně je uvedeno na str. 51, že v ČR není žádné moderní či zrekonstruované divadlo mladší 20 let – domnívám se, že moderní divadelní budovu má Plzeň, otevřenou při příležitosti akce Plzeň – evropské město kultury 2015, a zrekonstruovaná a nově technicky vybavená je budova Státní opery, otevřená v lednu 2020.

Za velmi zajímavou považuji část strukturovaných rozhovorů. Autorka sice v úvodu deklaruje, že rozhovory budou vedeny s dramaturgy 10 českých divadel s operním provozem, ale pro pořádek uvedme, že divadel s operním provozem – institucí - je v ČR jen 9 a rozhovorů je jen 8. Rozhovory byly vedeny jednak s dramaturgy, ale též s šéfy operních souborů, kteří se pravděpodobně podílejí na dramaturgii nebo ji tvoří. Z rozhovorů vyplynuly těžkosti či překážky, které patrně ve většině případů vedou k tomu, že se s barokní operou není možné tak často na českých scénách setkat. Jedním z nejzávažnějších argumentů, uváděných dotazovanými, byla potřeba angažmá specializovaných zpěváků, orchestru a sboru pro uvedení barokní opery, a z toho vyplývající finanční náročnost

takových produkcí, dále obavy z nízké návštěvnosti titulu. Všichni oslovení se shodli, že barokní opery mají rádi, nicméně vlastními silami nejsou schopni je realizovat (nebo jen ve výjimečných případech). Koprodukce se zahraničními domy se vzhledem k rozdílným finančním podmínkám v evropských zemích si regionální divadla nemohou dovolit. Pádným argumentem, který zazněl, je i to, že ne vždy má stávající prostor divadla nebo festivalová lokace odpovídající akustické podmínky.

Autorka si zvolila velmi zajímavé téma, které doposud nebylo zpracováno. Z bádání autorky vyplývá, že informace o operních produkcích v regionálních divadlech v ČR jsou těžko dostupné (na rozdíl od divadel ve Velké Británii), proto práce může dobře posloužit jako základní informace o provozování barokní opery v České republice a být inspirací pro nezávislé soubory, festivaly a divadla s operním provozem.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: C-D

Otázky k případné diskuzi:

Jsou podle autorky ansámblы českých operních souborů schopny provést na odpovídající úrovni současného povědomí o interpretaci staré hudby barokní operu?

Souhlasí autorka s názorem některých operních dramaturgů – šéfů oper, že barokní titul nemá dostatečný divácký potenciál? Jaký by jako manažerka zvolila postup, aby motivovala potenciální diváky?

28.6.2020, PhDr. Ingeborg Radok Žádná